

KÁLMÁN ZSOLT HOZZÁSZÓLÁSA

A BŰNMEGELŐZÉS SOMOGY MEGYEI RENDŐRI SZERVEZETE

Somogy megye – területét tekintve – hazánk ötödik legnagyobb megyéje. Állandó lakosainak száma meghaladja a 350.000 főt. A rendőrség által regisztrált deliktumok száma a 2002. évben elérte a tizenötezeret, így a lakosság létszámára vetítve Somogyország Magyarország bűnügyileg harmadik legfertőzöttebb megyéje volt az elmúlt esztendőben. Említést kell tenni a megye területi elhelyezkedésének specialitásairól is, hiszen míg északon a Balaton mint kiemelt üdülőövezet a közigazgatási határ, addig a déli „végeken” a Dráva nem csak a megye-, hanem egyben a Magyar Köztársaság határa is egyben. Bár a Balaton közigazgatásilag csak részben része megyénknek, addig rendőri szempontból a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság Balatoni Vízirendészeti Rendőrkapitánysága az egész vízfelület felett diszponál.

A fenti tények úgy gondolom, hogy magukért beszélnek, egyértelműen hangsúlyozzák a bűnmegelőzés, mint a többi rendőri szolgálati tevékenységgel egyenrangú feladatrendszer fontosságát.

A Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság a bűnmegelőzési feladatok realizálására a Bűnügyi Igazgatóságán belül osztály jogállású szervezetet működtet. A rendőrkapitányságok (Barcs, Marcali, Nagyatád, Fonyód, Siófok) – létszámhelyzetüktől függően – e feladatkör ellátására 1-1 fő előadót, vagy főelőadót jelöltek ki. Ez alól csak a megyeszékhely rendőrkapitánysága kivétel, ahol ezt a feladatot alosztály szintű szerv hajtja végre. A bűnmegelőzési szakszolgálat tevékenységének alapját a rendőrségi törvény az alábbiak szerint deklarálja:

„A rendőrség a közbiztonság és a belső rend védelme körében az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatok körében:

- a) Általános bűnügyi, nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését ...”¹

A rendőri szervek konkrét bűnmegelőzési feladatait az országos rendőr-főkapitány a 16/1991. számú intézkedésében határozta meg:

„ A bűnmegelőzés a polgárok, a jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek önkéntes közreműködésével megvalósuló, államilag szervezett tevékenység, amelynek keretén belül a rendőrség hatáskörében eljárva

- a) intézkedéseket foganatosít a bűncselekmények elkövetését lehetővé tevő okok és körülmények érvényesülésének, a bűncselekmények elkövetésének megakadályozása érdekében,
- b) koordinálja más állami szervek és az önkormányzatok bűnmegelőzési tevékenységét,

¹ Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (2) bekezdése

c) együttműködik az önkéntes államigazgatási kezdeményezésre létrejött bűnmegelőzési célú társadalmi szervezetekkel.”

A bűnmegelőzési tevékenység fő feladatai tehát:

- a bűnmegelőzés információrendszerének kialakítása és működtetése,
- a rendőri család-, gyermek – és ifjúságvédelem,
- a visszaesés és a szervezett bűnözés megelőzése,
- a megelőző vagyon- és gazdaságvédelem,
- a közösségi életterek rendjének és biztonságának, a környezet és a természet értékeinek védelme,
- a bűnmegelőzés belső és külső koordinációja,
- a bűnmegelőzési tájékoztató és propaganda tevékenység.

A fent meghatározott feladatokat a megyei bűnmegelőzési osztály az alábbi részletes bontásban teljesíti:

Osztályvezető:	– osztályvezetői feladatok ellátása, – ügyészség koordináció;
Osztályvezető helyettes:	– rendőri orientációs képzés, – sajtóreferencia;
Kiemelt főelőadó:	– áldozatvédelem, – telefonanú program, – bűnmegelőzési ellenőrzés, – tárgykörözéssel kapcsolatos teendők, – sajtóreferens helyettesítési feladatai;
Kiemelt Főelőadó:	– megelőző vagyonvédelem, – környezetvédelem, – magánnyomozói tevékenység ellenőrzése;
Főelőadó:	– család-, gyermek- és ifjúságvédelem, – kábítószer megelőzés, – D. A. D. A. koordináció, – Holland project (a megye saját külső kapcsolata).

Az egyes szakterületi tevékenységek effektív rendőri munkát takarnak, azonban magukba foglalják a megye egyes feladatteljesítési szakirányítását is, melyet a Rendőrkapitányságok végeznek. Bár a kiemelt főelőadói részfeladatok között már említésre került az áldozatvédelem, az nem csak tisztán rendőri feladat, hiszen a 4/1999. számú BM. Utasítás feladatul szabta, hogy a megyeszékhelyeken a rendőrség kezdeményezze az önkormányzatok, az egyházak, társadalmi szervezetek bevonásával, segítségével civil áldozatvédelmi irodák létrehozását. A tárgyalások eredményeként 2000. július 16-án alakult meg Kaposváron a Szent Imre u. 14. szám alatt a Megyei Áldozatvédelmi Iroda, mely működésének jogi háttérét a Somogy megyei Bűnmegelőzési és Vagyonvédelmi

Alapítvány biztosítja. Az irodahelyiséget Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata bocsátotta rendelkezésre, míg az irodavezető bérét a Somogy Megyei Önkormányzat finanszírozza. Az iroda működéséhez a rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési osztálya nyújt szakmai segítséget, míg a konkrét szakmai irányítást a BM. Áldozatvédelmi Iroda végzi.

Bár nem a megyei bűnmegelőzési szakszolgálat irányításával realizálódik, de említést kell tenni a közrendvédelmi szolgálat koordinálta polgárőr szervezetekről: A Somogy megyei Polgárőr Szövetség jelenleg 45 hivatalos tagszervezettel, 1260 fő létszámmal látja el feladatait. 13 polgárőr, illetve egyéb társadalmi önszervezésű csoport (létszám 439 fő) nem tagja az egyes szervezeteknek.

Elmondható tehát, hogy a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság úgy bünygyi, mint közbiztonsági állománya végrehajtja – a rendelkezésre álló kondíciók lehetőleg maximális kihasználásával – az országosan meghatározott bűnmegelőzési feladatokat. A gyakorlati tapasztalatok egyértelműen igazolják, a megelőzés ezen területének fontosságát és létjogosultságát a rendőrség feladatrendszerében.

Felhasznált irodalom

1. 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről;
2. 16/1991. sz. ORFK. Vezetői Intézkedés a rendőri szervek bűnmegelőzési feladatairól;
3. Somogy megyei Rendőr-főkapitányság Bünygyi Igazgatóság Bűnmegelőzési Osztálya: Jelentés a 2000. évben és 2002. évben végzett tevékenységről;
4. Somogy megyei Rendőr-főkapitányság Közbiztonsági Igazgatóság Közrendvédelmi Osztálya: Összefoglaló jelentés a megye területén működő polgárőr szervezetekkel való együttműködés 2002. évi tapasztalatairól.